

TALLER A L'AULA

Les espècies exòtiques invasores i la conservació de la biodiversitat

DEBAT DE ROLS

Projecte NATURABEGUR. Millora de l'estat de conservació i la biodiversitat de l'espai natural marítmoterrestre de les Muntanyes de Begur.

Amb el suport de:

**Generalitat
de Catalunya**

Finançat a càrrec del
Fons del Patrimoni Natural

Un projecte de:

BIOSFERA
EDUCACIÓ AMBIENTAL CONSERVACIÓ RECERCA

Col·labora:

AJUNTAMENT DE BEGUR
Àrea de Medi Ambient

Ajuntament
de Pals

Ajuntament de
Regencós

DEBAT:

Eliminen plantes invasores al PEIN Muntanyes de Begur i a prop del Cap de Gall

L'àrea de medi ambient de l'Ajuntament de Palafrugell ha coordinat durant les darreres setmanes, diferents actuacions al terme municipal per eliminar algunes de les plantes invasores que hi creixen. Les tasques s'han centrat en l'eliminació de poblaments del cactus invasor *Opuntia aurantiaca*, la misèria (*Tradescantia fluminensis*) i l'acant (*Acanthus mollis*).

Durant el mes de gener, es van dur a terme les feines de manteniment per eliminar els poblaments del cactus invasor *Opuntia aurantiaca*, localitzats al voltant de l'avinguda Pozo Alcón, a l'entorn agroforestal del paratge Cap de Gall. La tasca de manteniment, que ja es va realitzar els anys 2017, 2020 i 2022, es fa de forma manual.

La propera setmana finalitzaran les feines de manteniment per eliminar els poblaments de flora invasora a la zona de la Pedrosa, en l'àmbit del PEIN Muntanyes de Begur. Aquests poblaments de misèria (*Tradescantia fluminensis*) i acant (*Acanthus mollis*) es localitzen al còrrec de la riera de la Pedrosa. Els manteniments, que es realitzen de manera manual des de l'any 2007, els han portat a terme personal del Centre Ocupacional i Especial de Treball Tramuntana.

Espècies invasores

L'*Opuntia aurantiaca* és una espècie exòtica invasora procedent de l'Amèrica del Sud, que s'ha comercialitzat com a espècie ornamental. Es propaga a través dels segments que es desprenen de la planta i són dispersats a llargues distàncies en quedar enganxats a animals, persones o vehicles. Les seves punxes poden provocar danys físics a les persones i a la fauna domèstica i salvatge. La misèria (*Tradescantia fluminensis*) i l'acant (*Acanthus mollis*) són espècies exòtiques invasores utilitzades històricament en l'àmbit de la jardineria.

CAL QUE LA CLASSE ES SEPARI EN 5 GRUPS, UN GRUP PER A CADASCUN DELS 4 ROLS!

En aquest debat, us dividireu en 4 grups i assumireu diferents rols per representar les perspectives dels agents implicats en la conservació i l'ús de la posidònia. El vostre objectiu és proposar solucions sostenibles que conciliïn les necessitats de tothom.

- 1. Introducció:** Cada grup explica el seu rol i la seva posició.
- 2. Discussió:** Els grups debaten les seves perspectives, responen preguntes i reben crítiques.
- 3. Propostes conjuntes:** Com a classe, acordeu solucions que equilibrin els interessos de tothom.

ROL DE DEBAT 1:

COS D'AGENTS RURALS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

El cos d'Agents Rurals de la Generalitat de Catalunya actua segons el Catàleg espanyol d'espècies invasores, regulat al Reial decret 630/2013. La norma assenyala:

- Es prohibeix la possessió, transport, comercialització i introducció d'espècies exòtiques que suposen una amenaça greu per a la biodiversitat, els hàbitats i els ecosistemes.
- Qualsevol introducció d'aquestes espècies només es pot fer sota estricta autorització i supervisió administrativa.
- S'ordena la substitució progressiva de les plantes invasores per espècies no invasores en el comerç.
- S'obliga a controlar i, si és possible, erradicar aquestes espècies quan ja s'han introduït al medi natural.
- L'incompliment de les prohibicions està subjecte al règim sancionador previst al Reial decret 630/2013.

Nosaltres, com a defensors de les lleis, vetllem pel compliment de la legislació vigent i per protegir la biodiversitat:

- El Reial decret 630/2013 regula i prohibeix la introducció i comercialització d'espècies catalogades com a invasores.
- Les plantes invasores són una amenaça per als ecosistemes locals i suposen un cost elevat a causa de la seva gestió i la seva difícil erradicació.
- Podem aplicar sancions als centres de jardineria que venguin plantes invasores o als propietaris que tinguin a la seva finca aquests nuclis de dispersió.
- La Generalitat de Catalunya ja realitza campanyes de divulgació i sensibilització ambiental sobre la problemàtica de les EEI.

Ara sí, prepareu els vostres arguments!

ROL DE DEBAT 2:

ECOLOGISTES I CIENTÍFICS

Els informes i articles científics alerten que la proliferació d'espècies exòtiques invasores és una de les principals causes de l'extinció massiva d'espècies i del detriment dels ecosistemes.

Les plantes invasores desplacen les comunitats vegetals autòctones, cosa que afecta tot l'ecosistema i posa en perill alguns endemismes de la regió, plantes úniques al món que només podem trobar en determinats indrets de Catalunya.

Considerem prioritari i exigim a la Generalitat de Catalunya invertir en campanyes per substituir les plantes invasores per espècies locals tant en l'àmbit públic com privat.

El cos d'Agents Rurals podria participar en la identificació, planificació i erradicació de tots els punts conflictius per evitar la dispersió d'aquestes espècies.

Reclamem que es facin efectives les penalitzacions fiscals als propietaris que atemptin contra la natura, però proposem també incentius per als que, en canvi, eliminin les espècies invasores dels seus jardins en favor de la biodiversitat.

Reclamem la col·laboració dels centres de jardineria especialitzats per oferir més varietats autòctones atractives, i fins i tot per plantejar possibles noves planificacions per als jardins afectats. Sabem que alguns dels propietaris només tenen plantes invasores al seu jardí, i que aplicar la normativa els deixaria un jardí pelat i erm.

En definitiva, defensem la transició cap a jardins sostenibles i ecològics.

Ara sí, prepareu els vostres arguments!

ROL DE DEBAT 3:

CENTRES DE JARDINERIA

Des dels centres de jardineria defensem el dret dels clients a escollir les plantes que vulguin, la viabilitat comercial i la diversitat de producte.

No totes les plantes exòtiques són invasores, i els clients les compren específicament per la seva estètica i per la seva facilitat de manteniment.

Estem a favor de l'ús de qualsevol espècie ornamental als jardins, tot i que el Reial decret 630/2013 ens regula la comercialització de certes plantes, i perdem així clients i diners.

Demanam que es torni a permetre la comercialització d'aquestes plantes, i proposem formacions per al personal i un etiquetatge clar de plantes invasores per informar els clients, de manera que siguin els mateixos els responsables d'evitar-ne la proliferació. Al cap i a la fi, confiem en els nostres clients.

Si el Reial decret ens demana que promocionem les plantes autòctones, per ara gens de moda en els jardins particulars, reclamem incentius o ajuts per fer-ho sense perdre ingressos.

Si volem protegir la natura i al mateix temps mantenir l'economia, hem de trobar un equilibri entre protecció ambiental i llibertat de mercat.

Ara sí, prepareu els vostres arguments!

ROL DE DEBAT 4:

PROPIETARIS DE FINQUES AMB JARDÍ

Els propietaris de jardins i finques particulars reclamem la llibertat d'elecció de les nostres plantes i la funcionalitat dels nostres jardins.

No entenem quin mal fan les pobres plantes que hem tingut tota la vida al nostre jardí, i que els atorguen tanta bellesa. No entenem per què ens hem de posar racistes amb les plantes, ara. Els pins també són de fora i bé que els protegeixen, i és molt més bonic el pitòspor o l'atzavara, que ja formen part del nostre paisatge tradicional.

Considerem que l'impacte que els nostres jardins puguin ocasionar sobre la biodiversitat local és mínim, i que, a més a més, encara aporten més riquesa i més diversitat vegetal.

Algunes plantes "invasores" són més econòmiques i resistents a les condicions climàtiques de la zona, fins i tot més que les plantes d'aquí. Molts de nosaltres no som a la finca durant tot l'any, i de la majoria de les plantes "invasores" no cal fer-ne manteniment. Qui ens pagarà els jardineros que hagin d'ocupar-se dels nostres espais?

L'Administració només ens sanciona en lloc de proposar-nos alternatives assequibles i viables, però podríem arribar a col·laborar si rebéssim informació clara i ajuts econòmics per substituir aquestes "espècies invasores".

Ara sí, prepareu els vostres arguments!